

bestemmelser; men det forekommer mig, at det i Diebliffet ikke kan have nogen særlig Interesse at se tilbage paa en anden Ordning, som muligvis kunde have været truffet den Gang, da man opdagede Østers i Limfjorden, og at det egentlig heller ikke nu er Tiden til at tage under Overveielse, hvilken anden Fremgangsmaade man vil følge for Fremtiden; thi, som sagt, Bortforpagtningen af Fiskeriet gjør det til en Umulighed at foretage nogen gennemgribende Forandring for Tiden. Jeg mener, at Interessesen for Østersfiskeriet for Tiden ikke kan faae andet Udtryk end, at man bestreber sig for faa meget som muligt at værne Østersfiskeriet imod Odelæggelse ved Misbrug af den Fiskeret, som Forpagterne have, og i den Retning er jeg fuldt villig til at gjøre, hvad jeg formaar for at bevare disse kostbare Dyr. — Jeg skal ikke komme ind paa de Betragtninger, som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) fremsatte om Fordelene ved at have en bunden Rentefod navnlig for Landeindomme. Det forekommer mig, at disse Betragtninger kun vilde have nogen Værd, dersom vi hidtil havde haft et mærkeligt Vaand i saa Henseende, som vi nu stode i Begreb med at ville have løst. Forholdet er jo det, at der nu ikke lægges nogen Banstelhed i Veien for at faae meddelt Bevilling til at svare en langt højere Rente. Dette ere vi jo enige om; men, hvad der er endnu mere betydningsfuldt for Bestemmelsen af dette Forhold, er, at der jo slet ikke behøves nogen Bevilling eller ligger nogetsomhelst Vaand paa, hvilken Rente der svares af den store Masse af Laan, som gives gennem Kreditforeningerne. Jeg ser derfor i Virkeligheden ikke, hvilken Nytte det kunde have, om man vilde søge at opretholde et Skin af Vaand paa den Rente, der gives mellem Mand og Mand, men som sagt, jeg har ikke villet foreslaa en Ophævelse af Bestemmelserne i saa Henseende. Jeg har kun sagt, at jeg saa meget villigere kunde gaa ind paa, at man ophævede denne Stat for det følgende Finantsaar, som jeg ikke ansaa det for at være uforsyrligt, at naar man havde gjort Erfaringen i et eller maaste i to Aar om, hvor liden Virkning en saadan Ophævelse af Bevillingsafgiften havde, saa vilde man lettere kunne bestemme sig til at ophæve Loven, med andre Ord, saa vilde den Opinion, som der ogsaa efter min Mening vil være til Stede i Landet mod Ophævelse af Loven, paa en ganske naturlig og mærkelig Maade være forsvunden, og da først vilde Tiden være kommen til at ophæve Loven. Jeg er altsaa ikke af samme Mening som det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Scharling), at man netop i dette Diebliffet skulde gjøre Skridtet fuldt ud og ved Lov søge, selvfølgelig ikke ved en Finantslovs Bestemmelse, men ved særlig Lov at faae ophævet Loven om Bevilling til at svare højere Rente. — Det ærede Medlem var

lige saa lidt som det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) i mindste Maade tilfreds med, hvad jeg havde udtalt om det paa-tænkte Laan til Sparekasserne, men jeg tror nok, at de to ærede Medlemmers Misfornøielse over mit Standpunkt fik et temmelig stærkt Udtryk. Det maa vist tydelig nok fremgaa af, hvad jeg udtalte baade om dette Punkt og iverigt ogsaa om et andet Punkt paa Finantsloven, nemlig om de aftagne Indtægter af de indirekte Afgifter, at jeg fuldt vel kender det store Tryk, som ligger paa Erhverv og Omsætning i Landet for Diebliffet, men at jeg paa den anden Side, netop fordi jeg kender det i dets fulde Omfang, og i min Stilling har haft Leilighed til at lære at kende, hvorledes Trykket virker paa mangfoldige Punkter, ogsaa har en levende Forestilling om, hvilken indirekte Vret man vilde gjøre, naar man anvendte Statens Midler til at have Trykket paa et enkelt Punkt, uden at tage noget Hensyn til det lige saa store Tryk, som hviler paa mangfoldige andre Steder. Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds mente, at naar jeg kun vilde fuldt tiltræde Folkethingets Mening om Nødvendigheden af at træde hjælpende til i dette Diebliffet med Statskassens Midler i en enkelt bestemt Retning, vilde ogsaa den anden Del af Rigsdagen følge med eller ikke stille Banstelheder i Veien. Men det ærede Medlem maa neppe have lagt Mærke til, at jeg udtrykkelig betonede, at Bedømmelsen af, hvorvidt det af Alle som tilstedeværende erkendte Tryk havde en saadan Styrke, at der var Grund til at træffe saa ganske extraordinære Foranstaltninger, som det altid maa være, at Statskassens Midler anvendes umiddelbart i Cirkulationen, og hvorvidt det virkelig var forsvarligt nu at lade Statskassens Midler paa den Maade flyde ud, maatte blive en Skjønssag. Jeg udtalte, hvad der var mit Skjøn, jeg troede at vide, hvad der var dette Things Skjøn, men jeg sagde, at hvis den samlede Rigsdags Skjøn gik i den samme Retning, vilde jeg ikke være nogen uovervindelig Hindring derved. Det ærede Medlem vil dog altsaa vistnok erkende, at det netop, idet jeg betegnede det som en Skjønssag, maatte være mig om at gjøre at faae at vide ogsaa det andet Things Mening i saa Henseende, og at jeg ingenlunde kunde være beroliget ved, at det andet Thing, som det ærede Medlem urigtigt antog, kun vilde give den samme Mening tilkjenende som jeg. — Jeg fortryder, at jeg i en Diskussion en af de foregaaende Dage brugte det Udtryk om Statskassens Midler: dovne Millioner. Jeg troede iverigt ikke, at det kunde misforstaaes, at jeg derved ikke udtrykte min egen Mening om Statskassens Beholdning, men at Meningen var den og kun kunde være den, at jeg havde en rig Erfaring for, hvorledes man fra mange Sider og ikke blot her i denne Sal kunde forse sig paa disse „dovne Millioner“. Det var altsaa ikke min